

(i) Printed Pages : 8] Roll No.

(ii) Questions : 9+9+9] Sub. Code :

0	5	3	8
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	6
---	---	---	---

**B.A./B.Sc. (General) 6th Semester
Examination**

1047

SOCIOLOGY

(In All Mediums)

Disorganisation and Emerging Problems

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 90

English Medium

Note :- (i) Attempt *five* questions in all. Question No. 1 is compulsory.

(ii) In addition attempt *four* long questions selecting *one* from each Unit.

1. Answer any *nine* of the following :

(i) Personal disorganisation

(ii) Social disorganisation

N-95

(1)

Turn Over

- (iii) Drug dependence
- (iv) Types of drugs
- (v) Situational drinkers
- (vi) Role conflict of working women
- (vii) Decline sex ratio
- (viii) Alcoholism
- (ix) Family violence
- (x) Define 'communalism'.
- (xi) Nepotism
- (xii) Two causes of poverty 9×2=18

Unit-I

18 each

2. Give the meaning and different levels of social disorganisation.
3. Discuss various causes and consequences of family disorganisation.

Unit-II

18 each

4. Discuss the problems of Adolescence. What suggestions will you for its solution ?

N-95

(2)

5. Discuss the various reasons and types of suicide in detail.

Unit-III

18 each

6. What do you mean by violence against children ?
Explain its causes in detail.
7. Explain the problems of working women. What measures do you suggest for the removal of these problems.

Unit-IV

18 each

8. Describe the major causes and consequences of corruption.
9. Write in detail note on the problems of the aged.

हिन्दी माध्यम

- नोट :- (i) कुल पाँच प्रश्न कीजिए। प्रश्न संख्या 1 अनिवार्य है।
(ii) इसके अलावा प्रत्येक इकाई में से एक-एक प्रश्न का चयन करते हुए चार दीर्घ उत्तरीय प्रश्न कीजिए।

1. निम्नलिखित में से कोई नौ प्रश्न कीजिए :

- (i) वैयक्तिक विघटन
- (ii) सामाजिक विघटन
- (iii) नशीली दवाई पर निर्भरता
- (iv) मादक पदार्थों के प्रकार
- (v) कभी-कभी पीने वाले
- (vi) कामकाजी औरतों की संघर्षपूर्ण भूमिका
- (vii) कम होता लिंग अनुपात
- (viii) अल्कोहलवाद
- (ix) पारिवारिक हिंसा
- (x) साम्प्रदायिकता की परिभाषा दीजिए।

(xi) भाई-भतीजावाद

(xii) निर्धनता के दो कारण

9×2=18

इकाई—I

प्रत्येक 18

2. सामाजिक विघटन के अर्थ और विभिन्न स्तरों का उल्लेख कीजिए।
3. पारिवारिक विघटन के कारणों और विभिन्न स्तरों का उल्लेख कीजिए।

इकाई—II

प्रत्येक 18

4. किशोरावस्था की समस्याओं पर चर्चा कीजिए। इसके समाधान के लिए आप क्या सुझाव देंगे ?
5. आत्महत्या के विभिन्न कारणों और प्रकारों पर सविस्तार चर्चा कीजिए।

इकाई—III

प्रत्येक 18

6. बच्चों के विरुद्ध हिंसा किसे कहते हैं ? इसके कारणों की विस्तृत व्याख्या कीजिए।
7. कामकाजी औरतों की समस्याओं की व्याख्या कीजिए। इनके समाधान के लिए अपने विचार रखिए।

N-95

(5)

Turn Over

8. भ्रष्टाचार के मुख्य कारणों और परिणामों का वर्णन कीजिए।
9. वृद्धों की समस्या के बारे में आप क्या जानते हैं ? विस्तारपूर्वक लिखिए।

(Punjabi Medium)

- ਨੋਟ : (i) ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ । ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ।
(ii) ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਹਰ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਚਾਰ ਵੱਡੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ।

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ :

- (1) ਨਿੱਜੀ ਅਵਿਵਸਥਾ
- (2) ਸਮਾਜਿਕ ਅਵਿਵਸਥਾ
- (3) ਨਸ਼ੀਲੀ ਦਵਾਈ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ
- (4) ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ
- (5) ਕਦੇ - ਕਦੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ
- (6) ਕਾਮਕਾਜੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ
- (7) ਘੱਟਦਾ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ
- (8) ਅਲਕੋਹਲਵਾਦ
- (9) ਪਰਿਵਾਰਕ ਹਿੰਸਾ
- (10) ਸੰਪ੍ਰਦਾਇਕਤਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ ।
- (11) ਭਰਾ - ਭਤੀਜਾਵਾਦ
- (12) ਨਿਰਧਨਤਾ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨ

9×2=18

ਇਕਾਈ-I

2. ਸਮਾਜਿਕ ਅਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪੱਧਰਾਂ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

N-95

(7)

Turn Over

3. ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਕਾਰਣਾਂ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪੱਧਰ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 18 each

ਇਕਾਈ-II

4. ਕਿਸੇਰ ਅਵਸਥਾ ਦੀਆਂ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । ਇਸ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸੁਝਾਅ ਦੇਵੋਗੇ ?
5. ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਕਾਰਣਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 18 each

ਇਕਾਈ-III

6. ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਸਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ? ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ।
7. ਕਾਮਕਾਜੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੋ । 18 each

ਇਕਾਈ-IV

8. ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਣਾਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ।
9. ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ? ਵਿਸਤਾਰ ਪੂਰਵਕ ਲਿਖੋ । 18 each